

Stortingslijst van het archief van Adhemar Hennaut (1899- 1977)

(D/2007/004)

Rik De Coninck

INLEIDING

Adhemar Hennaut (1899-1977), een huisschilder en actieve vakbondsmilitant, was een van de stichtende leden van de Kommunistische Partij van België (KPB). In 1923, in de periode van het monsterproces tegen de partijleiding, was hij tijdelijk secretaris-generaal van de partij. Hij werd uitgesloten in 1928 wegens 'trotskisme' en nam samen met War Van Overstraeten het initiatief tot de oprichting van de Linkse Oppositie. De mislukte verkiezingen van 1929, de afscheuring van de groep rond Leon Lesoil uit Charleroi, en de desinteresse van Van Overstraeten verzwakten de kleine partij, die inmiddels was omgedoopt tot Ligue des Communistes Internationalistes (LCI). In de bijzonder woelige jaren 1930 kwam het niet tot een verhoopde hergroepering van de oppositionelen. Er waren voortdurend meningsverschillen over de noodzaak en opportuniteit om een vierde Internationale op te richten. Ook de samenwerking met een leninistisch geïnspireerde groep Italiaanse migranten, de bordigisten, sprong af wegens hun afwachtende houding tijdens de Spaanse Burgeroorlog. Hennaut onderhield verder nog contacten met andere kleine groepjes, maar zijn kleine LCI was bij het begin van de Tweede Wereldoorlog verschrompeld tot een – passieve – kleine kring getrouwen.

Het archief van Adhemar Hennaut wordt bewaard door de Groupe d'Histoire et de Sociologie du Communisme van de ULB. Nadya De Beule had evenwel al wat archief gekregen kort voor het overlijden van Hennaut in 1977, en dat archief wordt hieronder beschreven. Het belangrijkste element erin is de worsteling om iets nieuws op te bouwen na de geknakte hoop in de Derde Internationale. Maar de waarde van dit archief kan veel groter zijn als men zich niet beperkt tot de vraag of Hennaut zich al dan niet gedroeg als de heilige bewaker van de programmatorische orthodoxie, een verwijt dat hij soms van zijn tegenstanders kreeg. Vooral in de oudste bundels kan men unieke informatie vinden over sociale conflicten rond 1930.

Het archief is niet omvangrijk – twee dozen met 21 beschrijvingen – en kan geraadpleegd worden mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.

STORTINGSLIJST

- 1 Manifest van de Kommunistische Oppositie.
1928 1 stuk
- 2 Omzendbrieven van de Kommunistische Oppositie en brieven van Hennaut over de toestand in de afdelingen van de KPB net voor het congres van 1928, over de werking van de Oppositie na de splitsing (reeksen *Bulletin d'Information* en *Circulaires aux secrétaires de groupes*), over de werking in de vakbonden (uitsluitingen, bestuursverkiezing van Frans Morriëns), over deelname aan de verkiezingen van 1929, over de toestand van de pers, over het ontslag van Vereeken, over de afscheuring van de afdeling Charleroi, en over de rationalisatie in de industrie.
1927-1930 1 pak
- 3 Pamfletten van de Kommunistische Oppositie voor de stakende Antwerpse dokwerkers, en stemoproep.
1928-1929 1 omslag
- 4 Briefwisseling over het ontslag van Georges Vereeken.
1930 1 omslag
- 5 Pamfletten en omzendbrieven van de Kommunistische Oppositie en de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI) over 1 mei en sociale strijd.
1930-1934 1 omslag
- 6 Omzendbrieven van de Ligue des Communistes Internationalistes/ Liga van Internationale Kommunisten (reeks *Circulaire aux groupes*), nota's over meningsverschillen met andere oppositionele groepen (Cercle Marx-Engels, groep Vereeken en groep Lesoil), over de staking van de typografen en van de mijnwerkers, over werklozencomités, over uitsluitingen uit de vakbonden (o.a. door Emile Marchand); briefwisseling met Lode Polk over vakbondswerking en over het entrisme.
1931-1935 1 pak
- 7 Omzendbrieven van de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI) over entrisme, over samenwerking met de buitenlandse revolutionaire partijen (Revolutionaire Socialistische Partij (RSP), de Onafhankelijke Socialistische Partij (OSP) en de Socialistische Arbeiderspartij (SAP)), over de oprichting van een jongerenorganisatie en over de bordighisten.
1931-1934 1 pak
- 8 Briefwisseling van Hennaut met oppositionele communisten: Groupe de la Gauche Communiste, Groupe de l'Opposition de Gauche, Kurt Landau, Jean Prader, Axel Koefoed, Michel Collinet...over de hereniging van oppositionelen en over de koerswijziging van Trotski; over het ontslag van Plisnier.
1932-1933 1 pak

9	Pamflet voor de stakende mijnwerkers.
1932	1 stuk
10	Omzendbrieven van de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI) over besprekingen tussen Vereeken, Lesoil en Hennaut over een fusie.
1933	1 omslag
11	Nota's van de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI) over Oostenrijk, over de voorbereiding van een congres en over meningsverschillen in de Antwerpse afdeling.
1933-1934	1 omslag
12	Resolutie van de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI) over het entrisme van de Franse trotskisten in de Section Française de l'Internationale Ouvrière (SFIO).
1934	1 stuk
13	Processen-verbaal van de nationale conferenties van de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI) over de nakende verkiezingen en over de algemene staking; notities over de vakbeweging en over vergaderingen van het Uitvoerend Comité.
1936	1 omslag
14	Processen-verbaal en rapporten van het Uitvoerend Comité van de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI); nota's en omzendbrieven over verkiezingen, oorlogsdreiging, Spanje.
1936-1937	1 pak
15	Processen-verbaal van het Uitvoerend Comité en van de leiding van de Antwerpse afdeling, nota's en briefwisseling over gesprekken met andere oppositionele groepen over fusies en samenwerking, o.a. over steun aan republikeins Spanje.
1936-1938	1 omslag
16	Artikel van Hennaut voor 1 mei; uitnodiging en resoluties voor een internationaal congres van revolutionaire socialistten te Brussel tegen de oorlog, het fascisme en het imperialisme.
1936	1 stuk
17	Rapport over de werking van de groep Bolsjevik-Leninisten in Barcelona.
1936	1 stuk
18	Nota over de splitsing in de Internationale Kommunisten Deutschlands (IKD).
1938	1 stuk
19	Nota (partim) van de Ligue des Communistes Internationalistes (LCI) over de politieke toestand.
1939	1 stuk

- 20 Omzendbrieven (reeks *Independent News*) van de Service de Presse du Bureau d'Informations Franco-Britanniques over de politieke toestand in verband met Spanje en over de verdediging van de gevangenen POUM-leden.
1937-1939 1 pak
- 21 Omzendbrieven (reeks *Het Kompas*) van de Nederlandse Comité van Revolutionaire Marxisten (CRM).
1942-1943 1 omslag